

עונג שבת (56)

מא רמז קעז): משל למלך שהיה לו אוהב, א"ל: שאל לך פרוקופי [מתנה יקרת ערך], ואני נותן לך. אותו האוהב היה פקח הרבה, אמר אם אשאל שיעשה אותי איפרכוס או דוכוס היא יוצאת בידי, אלא הריני שואל דבר שכל הדברים טפלים לו, הכסף והזהב טפלים לו, אמר לו: מרי, הואיל והגסט לבי שאשאל לפניך, שואל אני ממך שתשיאני את בתך ועשה חתנך, אמר לו: חייך, כך אני עושה. אותו אדם פקח ביקש להיות חתן המלך, כי ברגע שהוא נעשה חלק מהמשפחה, יש לו את הכל! שבת קודש נקראת ברית: "ושמרו בני ישראל את השבת... לדורותם ברית עולם" (שמות לא. טז), היא זו שמקשרת אותנו עם הקב"ה. יהודי שידוע לנצל את עוצמת קדושת השבת, יכול להתפרס על המון המון שטחים, ממש על כל שטחי התורה, כי השבת היא המעיין והשורש של כל הברכות.

רב פינקוס זצ"ל בספרו "שבת קודש"

הפנימיות קובעת את מהות המעשה

ולערוך כמה מינים שנות יינות מבושמים ותפנוקי מעדנים

חז"ל אומרים (בראשית רבה נא. יב): אין כל שבת שאין קורין בה פרשתו של לוט. בבאור הדברים כתב בספר "ארון עדות", בנות לוט עשו מעשה אשר נראה כלפי חוץ כמעשה אשר לא יעשה, אך יען כי בפנימיותן התכוונו לשם שמים, שלא יחרב העולם, זכו והשתלשלה מהן מלכות ביד דוד, משיח צדקנו. כמו כן בנוגע לשבת קודש: אף שאוכלים בה כל מיני מטעמים, ושותים יינות מבושמים, ונראה הדבר כהתעסקות בדברים ארציים, גשמיים, מכל מקום אם האדם, בפנימיותו, מתכוון לשם יקראת לשבת עונג, הריהו מרומם את עצמו, וגם מתקן את המאכל ומעלה אותו לשורשו העליון, ועל זה תצמח הישועה.

ספר "ומתוך האור שבת קודש" חלק א'

עונג שבת

בשבת אנו עוצרים מכל מלאכתנו, כדי להקדיש את הזמן להנאה רוחנית ולמנוחה גופנית. אחת המילים המופיעות בפרשה ובתורה בכלל היא המילה "עונג" ה"עונג" של שבת אינו רק עונג חומרי, כמו אוכל טוב ומנוחה, אלא קודם כל עונג רוחני. שבת היא הזדמנות להתחבר למקור הניצוץ האלוקי שבנו, להתרומם מעל יום יומי עמוס ולמצוא שלוה פנימית. חז"ל מלמדים שהשבת היא חתימת הבריאה, מעין עולם הבא שנכנס לעולם הזה. מה זה אומר לנו? כשאנחנו יושבים לשולחן השבת, בין הברכות, הזמר והשירה, אנחנו לא רק נהנים מהאווירה, אלא למעשה מגלים את הניצוץ האלוקי

בא שבת באה מנוחה

אמרו חז"ל במדרש: בא שבת, באה מנוחה, בא שבת באה כלה". פירוש פשוט הוא שעם כניסת השבת, באה מנוחה לעולם. אך יש בזה עומק נפלא: השבת היא לא רק זמן של חופשה ממלאכה, אלא היא מעין עולם הבא. שורש המנוחה של השבת הוא רוחני – האדם חוזר אל עצמו, אל נשמתו, אל תכליתו. ביום חול טרוד האדם בפרנסה, במרוץ החיים. אך כשבא שבת האדם נפגש עם נצחיותו, עם נשמתו היתרה, ואז באה מנוחה. הרמב"ן כותב (בראשית ב, ג) שהשבת היא ברכה ונשמה לעולם. על ידי השביתה ממלאכה, משתפכת קדושה על הבריאה. זו לא סתם הפסקה ממלאכה, זו השראת שכינה! ה"סבא מקלם" היה אומר: לא השבת צריכה למנוחה, אלא האדם צריך מנוחה כדי לקבל את השבת. לכן אומרים "שבת שלום ומנוחה" השלום הוא הכלי, והמנוחה היא התוכן. וכשאדם שובת ומרפה מהחומר יכול להרגיש את המנוחה האמיתית, שהיא דבקות בה'. ככל שנכין את עצמנו טוב יותר לקראת שבת בשמחה, בשירה, בנחת כך נזכה לא רק ל"שביתה", אלא למנוחה אמיתית, שהיא מתנה אלוקית: מתנה טובה יש לי בבית גנדי, ושבת שמה.

המלקט

סגולת השבת ולרפואה

אחר שחטא אדם הראשון בערב שבת, גורש בבין השמשות מגן עדן ונתחייב מיתה. בא יום השבת ונעשה סניגור לאדם הראשון. אמר לפניו רבון כל העולמים כל ימי המעשה לא נהרג הרג בעולם ואתה מתחיל ממני? זו היא קדושתו זו היא ברכתו שנאמר: "ויברך אלוקים את יום השביעי ויקדש אותו" ובזכות יום השבת ניצל אדם מדינה של גהינום. וראה אדם כחה של שבת, אמר לא לחנם ברך הקדוש ברוך הוא וקידש את יום השבת. התחיל לשורר ומזמר ליום השבת, שנאמר: "מזמור שיר ליום השבת". וכן השבת נותנת חיים לכל אחד, וכמו שיסדו אנשי כנסת הגדולה בתפילת מוסף בשבת: "טועמיה חיים זכו".

ספר "אורה של שבת"

שבת קודש, שורש כל הברכות

"לקראת שבת לכו ונלכה כי היא מקור הברכה". שבת נקראת: "מעין הברכות". בספר "ראשית חכמה", ישנו שער הנקרא שער הקדושה, שם עוסק המחבר במגוון נושאים הקשורים לקדושה: קדושת העינים, קדושת המחשבה, הלכות צניעות וכו'. והוא פותח ואמר: שלפני הכל יש להתחיל מהשורש והמקור שממנו יוצאות כל הקדושות, וזה שבת קודש. גדר עניינה של שבת קודש נראה על פי המשל המובא במדרש (ילקוט"ש

שבתוכנו, את הנשמה שמחה ואת הקשר שלנו לבורא עולם. לכן נקרא לשבת "מנוחה" ו"עונג", כי היא זמן להפסיק את המירוץ, לעצור, ולחוות את העונג האמיתי את החיבור לאלוקינו ולתורתו.

שמירת השבת של יוסף במצרים

זה היה שכרו

אמרו חז"ל (במדבר רבה יד. ב): מי הקדימני ואשלם, זה יוסף הצדיק שהוא הקדים ושימר את השבת עד שלא נתנה. "וטובות טבח והכין", אמר רבי יוחנן: ערב שבת היה, ואין "הכין" אלא שבת, שנאמר: "והיה ביום השישי והכינו". אמר הקב"ה: יוסף: אתה שמרת את השבת עד שלא נתנה התורה, חייך שאני משלם לכן בנך שיהא מקריב קרבנו בשבת, מה שאין יחיד מקריב, ועלי לקבל קרבנו ברצון שנאמר: "ביום השביעי נשיא לבני אפרים אלישמע בן עמיהוד". כנגד מה שיוסף שמר את השבת בהיותו במצרים, זכה שנשיא שבט אפרים מצאצאיו, הקריב את קרבן בשבת.

ספר "ומתוך האור שבת קודש" חלק א'

עונג שבת, לא רק גשמיות אלא גם רוחניות

הגמרא במסכת שבת (ק"ח ע"ב) אומרת בשם רבי יוסי: יהי חלקי עם גומרי הלל בכל יום... ויהי חלקי ממתי שבת בטבריה וממכניסי שבת בציפורי. רבי יוסי מביע רצון להיות מאותם שמקדימים לקבל את השבת, ומאחרים להיפרד ממנה. מכאן למדנו שאהבת השבת וההשתוקקות לה מוסיפים קדושה לאדם. הנביא ישעיהו (נח, יג) מבטיח: "אז תתענג על ה' חז"ל דורשים: אל תקרא "על ה'", אלא "עם ה'" מי שמענג את השבת, זוכה להתענג עם הקב"ה. הרבה נוהגים לקשר את עונג שבת לאכילה ושתייה, סעודות שבת, מאכלים מיוחדים, בגדים יפים – וזה בהחלט חשוב, כי כתוב: "וקראת לשבת עונג" (ישעיהו שם), וזו מצווה מהתורה. אך אסור לשכוח שעונג אמיתי של שבת כולל גם עונג רוחני, ללמוד תורה, לשיר זמירות שבת, לדבר דברי קדושה. הרבי מקוצק היה אומר: מי שאוכל בשבת כדי שיהיה לו כוח ללמוד תורה, זה עונג שבת. אבל מי שלומד תורה כדי שיהיה לו תיאבון לאכול, זה כבר עונג גשמי. עונג אמיתי הוא השילוב של גוף ונשמה להטעים את הגוף בתענוגות השבת, ולהשביע את הנשמה בתענוג התורה והקדושה.

המלקט

"וקראת לשבת עונג לקדוש ה' מכובד" (ישעיהו נ"ח, י"ג) חז"ל לומדים מפסוק זה את החובה להתענג בשבת באכילה ושתייה טובה, בבגדים יפים ובמנוחה נעימה. אך יותר מכך, עונג שבת איננו רק גשמי הוא גם רוחני. רבי חיים מוולוז'ין כותב שדווקא על ידי שאדם מתענג בגופו לשם שמים, מתוך כוונה לכבד את השבת, הוא מעלה גם את גשמיותו למדרגה של קדושה. כלומר, כשיהודי אוכל דג חם ולחם טרי בשבת – לא רק שאין

בזה חיסרון, אלא זוהי עבודה קדושה! ולכן לא נאמר "וקראת לשבת תענוג", אלא עונג, לשון פנימית, שורשית. כי השבת עצמה היא מקור הברכה והקדושה, וכל תענוג בה, בגוף ובנשמה, הוא חלק מאותו אור עליון.

המלקט

הלכה: היושב בבית הכנסת ומריח ריח בשמים

מקובל בבתי כנסיות רבים שמביאים בשבת מיני בשמים כדי שיריחו בהם הציבור ויברכו להשלים מנין מאה ברכות, היושב במקומו ומריח ריח בשמים אלו, צריך לברך אף שלא נטלם בידו, דכיון שהונחו בכדי שיריחו בהם נחשב עשוי לריח, אף שאין המטרה להפצת ריח אלא כדי שיטלום ביד ויריחו. ולכתחילה נכון להתכווין להריח כדי לצאת לדעת כולם.

ספר "הליכות ברכות" רב אופיר מלכא שליט"א

פתגם: הגוף רוצה נוח והנשמה רוצה אמת פתגם חסידי

חקירה: ספר תורה שחסרה בו יריעה

אין קוראים בו אפילו בחומש אחר, משום כבוד הציבור, או שהוא ספר חסר ופסול. (חידושי ר' שמואל בבא בתרא עמוד פ)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: חילופי פסוקים

ריב קולני פרץ בין שני יהודים, שם האחד שלום ושם השני ישראל, ומתוך הריב הגיעו לידי תיגרת ידיים. תקף שלום את ישראל ופסק לו דרך אגב את הפסוק: "שלום על ישראל". החזיר לו ישראל לשלום מנה אחת אפיים והפילו, כשהוא פוסק לו גם הוא את פסוקו: "ונתתי שלום בארץ ושכבתם". ספר "חד וחלק" חלק ד' (דף ק"ח)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה, ברוך יואל שמעון ישראל בן פניה, ראובן ישי בן מרדס, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זווירה, ראובן בן איזא, ויקטוריה שושנה בת ג'וסי חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלום, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, סנדרין אסתר בת מרים, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, ישראל יצחק בן ציפור, עמנואל בן סוזן אויזה. שלום בית: גיולה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנג. זיווג הגון: יוני מאיר משה בן אסתר, אילן אלי אהרן בן אסתר, קלואי אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה, מרים בת רבקה. הצלחה רבה בכל: נאור דוד בן יעל דינה, ליטל בת יעל דינה, לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזיל לאוני. לעילוי נשמת: ראובן בן חנינה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן משה, מסעודה בת בלח, גיא יונה בן לאה, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. אליהו בן מרים, נסים חי הוברט בן ג'ולי, ליליאן רוזה בת אוטה נג'מה, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסתר כוכבה, אברהם בן אלעזר, מלכה אנרייט מרוזקה, אנדרה סעיד בן פורטונה מסעודה, קרול מזל אדסה בת גבי זרגונה, אברהם בן אסתר.

